

## СТАНОВИЩЕ

От проф- д-р Страшимир Иванов Каранов, дм

ОТНОСНО: Дисертационен труд на д-р Надя Емилова Димитрова на тема: „Анализ и комплексна оценка на качеството на данните в Българския национален раков регистър” за присъждане на научната и образователната степен „доктор” по научната специалност „Онкология”, с шифър 03.01.46.

В изпълнение на Заповед № 3-12/08.01.2013 г. за определяне на научно жури и съгласно решение на така определеното научно жури по Протокол № 1/25.01.2013 г., съм определен да представя становище за дисертационния труд на д-р Надя Емилова Димитрова, докторант на самостоятелна подготовка към СБАЛО-ЕАД, гр. София, НРР.

### ПЕРСОНАЛНИ ДАННИ ЗА КАНДИДАТА:

Д-р Надя Димитрова се дипломира като магистър по медицина в МУ-София през 1997 г. През 1998 г. работи във Филиал на „Спешна медицинска помощ” – гр. Ботевград. В периода 1999-2000 г. е участъков терапевт в поликлиниката на гр. Божурище. Във времето от 2000 до 2006 г. е общопрактикуващ лекар в МЦ „Полимед”, а от 2007 г. и до сега е на постоянна длъжност в Национален раков регистър и ръководител на същата структура по чл. 256 от КТ.

Д-р Димитрова притежава специалност по „Обща медицина” (МУ-София, 2006 г.); През 2007 г. завършва магистратура по „Здравен мениджмънт” в НБУ-София. Надя Димитрова е завършила успешно разнообразни курсове за следдипломна квалификация и „PostDoc” специализации в чужбина, насочени главно към специфични области на дескриптивната и аналитичната биомедицинска статистика, най-значими измежду които, по мое мнение, са тези в Лондон, Стокхолм и Лион.

Професионалният път на докторанта показва постоянен стремеж за квалификация и усъвършенстване, с определет „апетит” към биомедицинската епидемиология и статистика, и като резултат - израстване на личния й авторитет на специалист с национален и международен авторитет, видим от

представената справка за 31 цитирания. С този си научен профил д-р Димитрова се представя пред журито като изграден специалист, способен самостоятелно да конструира и проведе значими за науката и практиката проучвания.

### **АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:**

Представеният от д-р Димитрова дисертационен труд е написан на 130 (146 с приложенията) страници, както следва: въведение и аналитичен обзор на литературата (41 страници); цел, задачи, материали и метод (7 страници); резултати и обсъждане (62 страници); изводи и заключение (2 страници). В този си вид дисертационния труд следва класическата структура на научен тезис, в който отделните части са правилно и точно балансирани.

Списъкът на ползваната при изработването на дисертационния труд литература наброява 142 заглавия, научните съобщения на латиница наброяват 113, повечето са от последните десет години (изключение са фундаментални научни подходи и методи, оставащи „класически“ в съответната област). Списъкът на литературата не е механичен и симулативен – в текста са коментирани части от всяко научно съобщение в приложената справка.

Изборът на темата на дисертационния труд е прецизен и много актуален, тъй като от качеството на данните от Националния раков регистър зависят планирането и мобилизацията на значими материални, финансови и човешки ресурси на страната за борба с и контрол на раковите заболявания. Той е съществен и за настоящите и бъдещи научни проучвания в областта на експерименталната и клинична онкология. Доколкото в съвременната медицинска литература не съм срещал подобни анализи, той се явява не само актуален, но и уникален за родната литература.

Целта на научното изследване е логично изведена от литературната справка; методологичните подходи за достигане на набелязаната цел са правилно подбрани и изброени, от което напълно логично следват и поставените конкретни задачи.

Това, което прави дисертационния труд особено привлекателен, е методологичното разнообразие на подходите за решаване на конкретни задачи – тук са включени както безспорни „класически“ методи, така и иновативни и в

значима степен интерпретируеми почти еднозначно съвременни методи. За отбелязване е стремежът на дисертанта да не се „обляга“ само на един метод при оценка на моментно състояние или тенденция. От тази „пъстра“ методологична палитра логично и безспорно се появяват оценките за качеството на данните на Раковия регистър. Изведените от този анализ обобщения имат (не само!) методологично, но и теоретическо значение. Езикът и стила на дисертационния труд е жив и съвременен книжовен, изложението е богато онагледено с напълно подходящи графики и таблици, добавящи не само допълнителна информация, но и допълнителна убедителност на тезата.

Резултатите от изследването следва да се търсят (и са правилно посочени от автора) в следните посоки:

#### **A. Научно-теоретични**

##### 1. В областта на методологията

- a. Направеният анализ на световната практика за комплексно оценяване на пълнотата и качеството на данните от раковите регистри е изчерпателно и точно, има значимо приложение като база и методология за бъдещи проучвания;
- b. Направената оценка за валидността на данните в НРР е първа по рода си и създава методологична основа за бъдещи проучвания.

##### 2. Научно-аналитични

1. Налице е първият по рода си успешен опит за анализиране на данните за заболяемост в страните от Югоизточна Европа и мястото, което Р.България заема помежду им;
2. Критичният анализ посочва, че БНРР разполага с достатъчно данни и възможности да консултира Правителствените и Държавните органи при изграждане за стратегии за контрол над злокачествените новообразувания.

#### **B. Научно-приложни резултати**

1. Предлага се работещ алгоритъм за комплексна оценка на данните в раковите регистри и степента на достоверност при интерпретацията им;

2. Обобщени са проблеми, свързани с регистрацията на злокачествените новообразувания в страната; анализирано е значението на комуникацията между отделните първични източници на информация с раковите регистри, с оглед верификация и подобряване на качеството на данните;
3. Практическите инструкции за стадиране на злокачествените новообразувания са ценен практико-приложен инструментариум;

### **АВТОРЕФРАТ**

Авторефератът към дисертационния труд повтаря структурата на дисертационния труд, без излишно да го обременява с данни от литературния обзор, пътищата за формулиране на целта и задачите и голяма част от обсъждането на постигнатите резултати.

В същото това време авторефератът съдържа най-съществените части от резултатите и изводите от проучването, позволяващи на непредубеден читател да си състави точно и ясно мнение както за значимостта на проучването, така и за валидността на получените резултати и изводи.

### **ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД**

По темата на дисертационния труд са отпечатани 6 научни съобщения, едно от тях - под печат. Четири от тях са в научна периодика на страната (медицински списания), едно е в монография, а едно – в авторитетно чуждестранно списание.

Части от дисертационния труд са представени като научни съобщения (две на брой) на международни научни форуми.

Дисертантът има и пет участия в сборници с данни на Българския раков регистър.

Изводът е, че значителна част от дисертационния труд е била предварително обнародвана и представена на българската и международната научна общност. Към момента няма оспорени данни и изводи на дисертанта – нещо повече, негови материали са приети за печат в авторитетни научни международни списания.

## **ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ**

Познавам лично д-р Димитрова от потъпването ѝ на работа в СБАЛО-ЕАД. Впечатлението ми е за интелигентен, чувствителен и етичен колега, изключително задълбочен и отговорен към всеки поет ангажимент. Нейното участие в редактирани от мен списания и монографии свързвам с удоволствието от общуването с високоинтелигентен, много отговорен, пунктуален и ерудиран съвременен медик.

## **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Д-р Надя Емилова Димитрова представя дисертационен труд в една изключително актуална съвременна област. Веднага следва да се отбележи, че възпрепятстването от нея подход за критична оценка на достоверността на данните, е уникален за страната. Използваният от нея микс от класически и модерен биостатистически инструментариум при оценка на достоверността на данните на БНРР, е определено пионерски за страната. Получените резултати и изводи са неоспорими, тяхното практическо приложение в момента е трудно да се оцени, но при всички случаи очаквам да надхвърли очакванията на автора.

Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията за качествени и количествени критерии за развитието на академичния състав, заети в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СБАЛО-ЕАД.

На основание на всичко изложено по-горе имам всичкото основание да предложа на почитаемите членове на Научното жури да дадат положителен вот за получаването на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Онкология“ (03.01.46) на д-р НАДЯ ЕМИЛОВА ДИМИТРОВА.

20.02.2013, СОФИЯ

Председател на Научното жури:  
(Проф. д-р С. Каранов, дм)

